

RANÁ INTERVENCIA

Raná intervencia je poskytovanie primeranej pomoci dieťaťu so špeciálnymi potrebami dostatočne skoro. Raná intervencia je kľúčom k úspechu pre dieťa s poruchami reči a učenia. Špeciálny pedagóg a logopéd pomáhajú predchádzať poruchám reči a učenia, hodnotiť rečové schopnosti dieťaťa, navrhovať riešenia a poskytovať pomoc v spolupráci s rodičmi, učiteľmi, lekármi a inými odborníkmi. U dieťaťa, ktorého rečová porucha nie je odhalená dostatočne skoro, je riziko vzniku komplikujúcich problémov, napríklad poruchy správania, učenia, poruchy v oblasti sociálnej a citovej. Rečové poruchy dieťaťa sa netýkajú len jeho, ale výrazne ovplyvňujú aj celú rodinu.

Pomoc poskytujeme deťom:

- s problémami vo vývine reči (oneskorený alebo narušený vývin reči)
- s problémami vo výslovnosti
- s poruchami plynulosti reči (vývinová neplynulosť, zajakavosť)
- s ťažkosťami učiť sa

CHCEME POMÁHAŤ VČAS

Poskytujeme skorú pomoc už najmenším deťom (prakticky od narodenia) s rizikom vzniku porúch reči a ich rodičom.

Rizikové faktory:

- obavy rodičov alebo odborníkov
- problémy počas tehotenstva
- pôrodné komplikácie (nízka pôrodná hmotnosť, predčasne narodené dieťa pred 37. týždňom, nedostatok kyslíka počas pôrodu)
- výskyt porúch reči a učenia v rodine
- výskyt opakovaných alebo chronických zápalov stredného ucha
- dieťa s identifikovanou genetickou alebo vrodenou poruchou

* * *

Centrum pedagogicko-psychologického
poradenstva a prevencie
Bernolákova 95
093 01 Vranov nad Topľou

tel.: 057 442 37 18
fax: 057 488 01 07

e-mail: ppp.vt@stonline.sk
www.poradnavt.sk

Stránkové dni: pondelok – piatok 9:00 – 14:00

VÝVIN REČI

Vývinové tabuľky

**Predchádzajme poruchám
reči a učenia**

Nasledujúce vývinové tabuľky sme vytvorili ako pomôcku pri identifikovaní komunikačných problémov, ktoré môžu používať nielen rodičia, ale aj odborníci pracujúci s deťmi, napríklad detskí lekári, psychológovia alebo učitelia. Komunikačné schopnosti sa vyvíjajú postupne a každé dieťa prechádza rečovým vývinom svojim tempom. Nasledujúce tabuľky zobrazujú vek, v ktorom väčšina slovensky hovoriacich detí dosiahne vývinové medzníky. Ak dieťa nedosiahne jeden vývinový medzník v danom veku, neznamená to, že má problém. Ak však dieťa nedosahuje viacero schopností alebo dieťa dosahuje schopnosti uvedené v tabuľke pre nižší vek, odporúčame, aby ste vyhľadali logopedickú a špeciálno-pedagogickú pomoc.

0 – 3 MESIACE

Odpovedá len na reflexnej úrovni

- reaguje na zmeny v prostredí pohybom, plačom
- plače a vydáva hrdelné zvuky (napr. gggg)

3 – 6 MESIACOV

Reaguje na niektoré osoby a predmety

- sleduje očami pohybujúci sa predmet a načahuje sa za ním
- otáča hlavu za zvukmi
- hrkúta, vydáva samohláskové zvuky (ááá, áááé)
- usmieva sa, smeje sa nahlas

6 – 8 MESIACOV

Zaujíma sa o okolie, napodobňuje

- rovnako narába s rôznymi predmetmi (napr. všetko búcha o zem)
- rado sa hrá sociálne hry (varila myšička kašičku, schovávačka pod dekou)
- džavoce, vydáva spoluhláskové zvuky (ba, da, ga, bababa, bagedo)
- rozumie niekoľkým slovám (nie, pá-pá), ak sú sprevádzané gestami a v známych situáciách

8 – 12 MESIACOV

Používa gestá a zvuky

- správne sa hrá s niekoľkými hračkami (tlačí auto po zemi, guľa loptu, listuje v knižke)
- často sa na vás pozerá, ak si žiada predmet alebo činnosť, alebo ak sa mu prihovárate

- ukazuje prstom na predmety alebo ľudí, načahuje sa za predmetmi mimo dosahu
- rozumie niekoľkým jednoduchým príkazom v známych situáciách (napr. daj mi pusu, zamávaj pá-pá)
- ukáže na niektoré časti tela, bežné predmety alebo osoby, keď ich pomenujete

12 – 18 MESIACOV

Používa vlastnú malú slovnú zásobu

- používa prvé slová
- rozumie asi 50 slov
- rozumie otázke „čo je to?“
- začína predstierať, že pije z pohára, že spí, že sa češe
- počas hry kŕmi bábiku, češe ju, posadí panáčka do auta, vyklápa kocky z auta a pod.

18 – 24 MESIACOV

Spája dve slová

- začína predstierať, že jeden predmet predstavuje iný predmet (palička je lyžička, sveter je vankúš a pod.)
- používa 50 – 70 slov
- začína spájať slová do dvojslovných viet (bába hajú, mama daj)

- pýta sa jednoduché otázky (kde?)
- používa prvú gramatiku (podstatné mená v množnom čísle, slovesá v 1. alebo 3. osobe jednotného čísla, rozkazovací spôsob, minulý čas)
- rozumie asi 100 slov

24 – 30 MESIACOV

Používa rozvité vety s gramatikou

- používa 300 slov
- vyjadruje sa v rozvitých vetách (3 až 5 slovných)
- odpovedá na otázky (čo je to? kde je auto? čo robíš?)
- používa predložky (v, na, do), zámená (ja, ty, my)
- skloňuje podstatné mená (napr. mame, tatovi, na stole)
- rozumie, keď hovoríte o veciach, ktoré sa stali v minulosti alebo sa stanú v budúcnosti

30 – 36 MESIACOV

Používa aj zložité vety

- hrá sa v prítomnosti iných detí so spoločnými hračkami
- vie predstierať (napr. predstiera, že mieša polievku)
- používa 450 – 500 slov
- niekedy používa aj zložité vety so spojkami
- používa spojky (a, že, ktorý, alebo, lebo)
- rozumie trojstupňovým príkazom (vyskoč, otoč sa a sadni si)